

A2001-18 10.09.2001

Averøy Billag - klage vedrørende anbudspraksis i Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap - konkurranseloven § 3-10

Sammendrag:

Saken gjelder en klage til Konkurransetilsynet fra Averøy Billag om forlengelse av en kontrakt som ble inngått i 1994 mellom Surnadal Transportsentral AL og Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap (NIR). I 1999 besluttet NIR å forlenge avtalen med Surnadal Transportsentral AL for fire nye år uten å legge kontrakten ut på anbud. Averøy Billag ønsket å være med å konkurrere om denne kontrakten. Selskapet bad tilsynet om å gripe inn mot anbudsnektelsen, som ble påstått å være konkurranseskadelig. Tilsynet fant ikke at vilkårene for å gripe inn etter bestemmelsen om konkurranseskadelig atferd var innfridd. Det ble lagt vekt på NIR forut for anbudsfornyelsen hadde innhentet priser i markedet og funnet at Surnadals priser var fullt ut konkurransedyktige. Videre ble det lagt vekt på at det ville være ressurskrevende å gjennomføre et nytt anbud før man har kunnet se resultatene av en ny praksis - det vil si konkurranseutsetting av mobil slamavvanning.

Vi viser til vårt brev av 25. april 2001 og til Deres brev av 15. og 21. mai 2001.

Sakens bakgrunn

Saken gjelder en klage til Konkurransetilsynet fra Averøy Billag (heretter Averøy) i brev av 12. mars 2001. Averøy er et rutebil- og transportselskap etablert i 1964, beliggende i Averøy kommune, Møre og Romsdal. Selskapet har siden 1. juni 1994 hatt kontrakt med Romsdals-halvøya Interkommunale Renovasjonsselskap (heretter RIR). Avtalen gjaldt ansvar for all mobil slamavvanning for RIR. Geografisk omfattet avtalen syv kommuner i Romsdal og på Nordmøre. RIR har sitt hovedkontor i Molde.

Averøys kontrakt med RIR utløp 31. mai 2000. Etter styrevedtak i RIR ble det bestemt at kontrakten skulle legges ut på anbud. Averøy tapte anbudskonkurransen med det resultat at kontrakten med RIR ikke ble fornyet.

Den aktuelle klagesaken gjelder forlengelse av en tilsvarende kontrakt som ble inngått i 1994 mellom Surnadal Transportsentral AL (heretter Surnadal) og Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap (heretter NIR). Denne kontrakten var også et resultat av en anbudskonkurranse. Kontraktstiden var stipulert til fem år. I 1999 besluttet NIRs styre å forlenge avtalen med Surnadal for fire nye år uten å legge kontrakten ut på anbud.

NIR er et interkommunalt selskap (IKS) som består av i alt 11 medlemskommuner. (Disse er Sunndal, Kristiansund, Frei, Surnadal, Halså, Tustna, Oppdal, Rauma, Aure, Smøla og Tingvoll.) Selskapet håndterer restavfallet til ca 61 000 innbyggere og administrerer flere andre avtaler om gjenvinning av avfall fra medlemskommunene.

Averøy Billag ønsket å være med å konkurrere om denne kontrakten. I brev til Konkurransetilsynet hevder klageren at NIR har brutt reglene i forskriftene til lov om offentlige anskaffelser. Averøy hevder videre at forholdet er et brudd med konkurranseloven (krll) § 3-10 om konkurranseskadelig adferd.

Lov om offentlige anskaffelser av 27. november 1992 nr 116 (Fotnote: 1. juli 2001 trådte en ny lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1999 nr 69 i kraft. Fra samme tidspunkt oppheves loven av 27. november 1992 nr 116.) hører under forvaltningsområdet til Nærings- og handelsdepartementet. Konkurransetilsynet har ingen myndighet til å håndheve lov om offentlige anskaffelser, og har derfor kun vurdert forholdet til konkurranseloven.

Konkurranseloven § 3-10

Etter krll § 3-10 kan Konkurransetilsynet ved enkeltvedtak eller forskrift gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i lovens § 1-1. Vedtak om inngrep kan gå ut på å nedlegge forbud eller å gi påbud, samt å gi tillatelse på vilkår.

Det er et vilkår etter krll § 3-10 at den nye avtalen mellom NIR og Surnadal blant annet har som virkning å begrense konkurransen i strid med formålet i lovens § 1-1.

Mobil slamavvanning er tradisjonelt en tjeneste som den enkelte kommune har utført for egen regning og risiko. Den senere tids utvikling har ført til at flere kommuner nå har konkurranseutsatt denne og andre lignende tjenester. Normalt settes oppdragene ut til private aktører etter en anbudskonkurranse. I det beslutningsgrunnlag som er gjennomført anbudskonkurranse gir vil særlig pris, kapasitet, renommé og erfaring samt teknologiske løsninger hos de ulike interessentene være sentrale kriterier. Prisen vil normalt være den viktigste konkurranseparameteren.

NIR har forut for sitt styrevedtak undersøkt prisene i markedet og funnet at Surnadals priser er fullt ut konkurransedyktige. Valget av Surnadal ble gjort hovedsakelig basert på at denne tilbyderen hadde lavest pris på sine tjenester. Gitt at dette medfører riktighet vil ikke anbuds-nektelsen begrense konkurransen. Innslamming av vann blir utført for den enkelte abonnent hvert annet år. Dette innebærer at innslamming vil forekomme 2 -3 ganger i kontrakts-perioden hos den enkelte abonnent. På denne bakgrunn hevder NIR at ordningen trengte «3 - 4 år for å gå seg til». Videre hevdes det at det vil være ressurskrevende å gjennomføre et nytt anbud før man har kunnet se resultatene av en ny praksis - det vil si konkurranseutsetting av mobil slamavvanning. NIR er godt fornøyd med kvaliteten på det arbeidet Surnadal har utført. Dessuten er Surnadal den eneste aktøren som for tiden tilbyr en tjeneste som innebærer at avslammet vann føres tilbake til tanken det ble hentet fra. Andre tilbydere har løsninger som innebærer at rejekt fra en tank føres til neste slik at en abonnent i praksis får «naboens septikvann». NIR har foretrukket førstnevnte løsning.

Basert på opplysningene fra NIR finner Konkurransetilsynet at anbudsnektelsen ikke hadde til formål, virkning eller var egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i lovens § 1-1.

Konkurransetilsynet finner likevel grunn til å peke på at det bør avholdes anbudskonkurranse med jevne mellomrom for denne type kontrakter for å sikre et effektivt fungerende marked. Det bør forut for

enhver kontraktsinngåelse av denne art komme klart frem hvor lenge avtalen skal løpe. Samtidig bør det fastlegges ved avtalens inngåelse at det vil bli avholdt en ny åpen anbudskonkurranse ved kontraktperiodens slutt. En slik praksis vil kunne medvirke til at konkurransen foregår på likere vilkår. Bedrifter som er potensielle kontraktspartnere vil lettere kunne treffe beslutninger om kapasitet og investeringer etc. dersom det ikke er usikkerhet forbundet med den anbudspraksisen som gjelder i markedet.

[til toppen](#)